

FYRNYTT

Nyhetsbrev från Morups Tånge Fyrsällskap

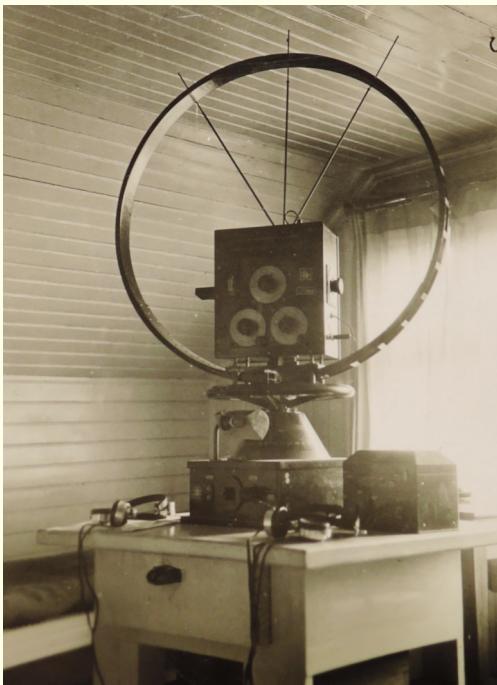
Februari 2023

Mysteriet med radiopejlen i Morup

En dag i december besökte Anders Wikström och Per Mattsson Fotomuseet Olympia i Falkenberg. Avsikten med besöket var att se om de hade några bilder eller berättelser om livet på Tången. Vi bläddrade igenom ett 20-tal pärmar med bilder och vykort men det blev ett ganska skralt utfall.

En av bilderna visade sig dock vara intressant. Den visade en interiör från en vindsvåning med en pejlutrustning. Jag tyckte jag hade sett denna bild en gång tidigare. Mycket riktigt, den finns på Sv. Fyrsällskapets fyrwiki över Morups Tånge.

Allt fanns uppenbarligen inomhus i övervåningen på ett trähus. Kanske fungerade Morup som understation till Göteborgs radio som stod för kontakten med fartygen.

Bilden vi hittade på Fotomuseet i Falkenberg

Det är samma motiv men taget från en annan vinkel

Foto från Morup Pejlstation (Tekn museets Telehistoriska photostream)
Pejlstation Telefunken E 258 N

Man ser ramantennen som vreds för att bestämma pejlriktning. Till höger syns telefon och telegraf.

Mail, föreningen: morupstange@gmail.com **Mail Visningar:** visningar.morupstangefyr@gmail.com

Hemsida : www.morupstange.se . **Instagram:** [mt_lighthouse_society](https://www.instagram.com/mt_lighthouse_society)

Facebook: Morups Tånge Fyrsällskap **Twitter:** MorupsF

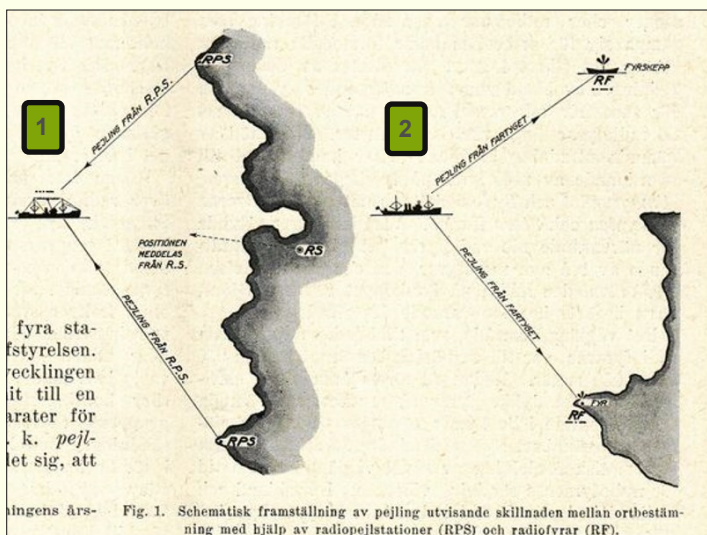
1920-1922 anlades 3 st pejlstationer, Smögen, Hållö och Morup

I den tidiga versionen av pejling så skickades en fartygssignal till pejlstationen (2 st) i land och dessa fick då var för sig, fram bäring till fartyget och kunde plotta in position. Detta meddelades sedan fartyget via radio.

Den nya, enklare lösningen togs i drift ca 1930 och då kunde fartyget själv pejla in två eller tre fyrar och då själv få bäring och position.

När detta system infördes så var inte Morup med. Närmaste radiofyrar var Anholt och Nidingen.

Detta syns tydligt på denna karta i Teknisk Tidskrift från 1935. Man byggde då upp ett system med tre samverkande radiofyrar efter hela svenska kusten.

Känner du till något om Pejlstationen i Morup?

Vi är intresserade av att veta var Pejlstationen var placerad.

Hör av dej om du har bilder eller något att berätta.

Skicka till: morupstange@gmail.com

Vad vet du om livet vid Morups Tånge fyr?

- Har du tillgång till någon berättelse eller bilder om människorna vid Morups Tånge fyr?
- Någon släkting som brukade städa i fyren?
- En gammelfarfar som gick som fyrbiträde eller en avlägsen bekant som berättade en skröna om fyrmästaren vid Morups Tånge fyr?
- Hörde du som barn berättelser om ett besök vid fyrplatsen eller bär själv på en berättelse om Morups Tånge fyr och dess människor som borde bevaras?

Hjälp oss levandegöra livet vid Morups Tånge fyr och bevara dess berättelser och livsöden för framtiden. Skriv ner din berättelse (eller spela in när du berättar) och maila detta oss så vi kan samla dessa berättelser för framtiden och förhoppningsvis dela dem med fler i framtiden.

Skicka till: morupstange@gmail.com

Ingrid berättar

1922 flyttade Ingrid Anderssons familj till "Basa-husets" övervåning, på Morups Tånge.

Ingrid blev nummer fyra i en systraskara, och föddes 1928. Vid 93 års ålder skriver hon ner sina minnen, som bland annat beskriver livet vid fyren fram till början på kriget, då familjen köpte en gård vid Långås.

"Basens" är översta huset på kullen invid själva fyrhusen. Då delade två familjer det lilla huset med inalles ett tiotal barn.

Ingrid skriver "Statens område omkring fyren var som ett litet samhälle. Där bodde fyrmästare, fyrvaktare och fyrbiträde med familjer. Där var ett hus med tjocka väggar, som var avsett som källare. Ett annat hus var tvättstuga. Ett stort boningshus, och ett hus för bränsle till alla spisarna."

"På en natt kom till statens område vid fyren en lastbil med ett helt hus (ca 1940, "fyrhuset" som Fyrsällskapet disponerar). Några dagar senare kom 6-7 militärer. De fick bo i tvättstugan till att börja med. Mor skötte deras tvätt, och strök deras sjömanskragar med potatisvatten som stärkte."

Livet vid fyren var mycket fattigt i början. Ingrids familj började med "två tomma händer", men med envishet och hårt arbete byggdes mamman upp hönseri med ett hundratal höns nere vid nuvarande parkeringen. De sålde ägg på bygden med kanske Hallands första egentillverkade cykelkärra. Hon började med 6 värpagg!

Pappan körde lastbil, som parkerades i Fyrmästarens garage, precis till höger om vita grinden mot fyrmästarbostaden vid parkeringen. Grundstenarna finns kvar! Han körde bland annat många stora stenar till förstärkning av hamnpirarna.

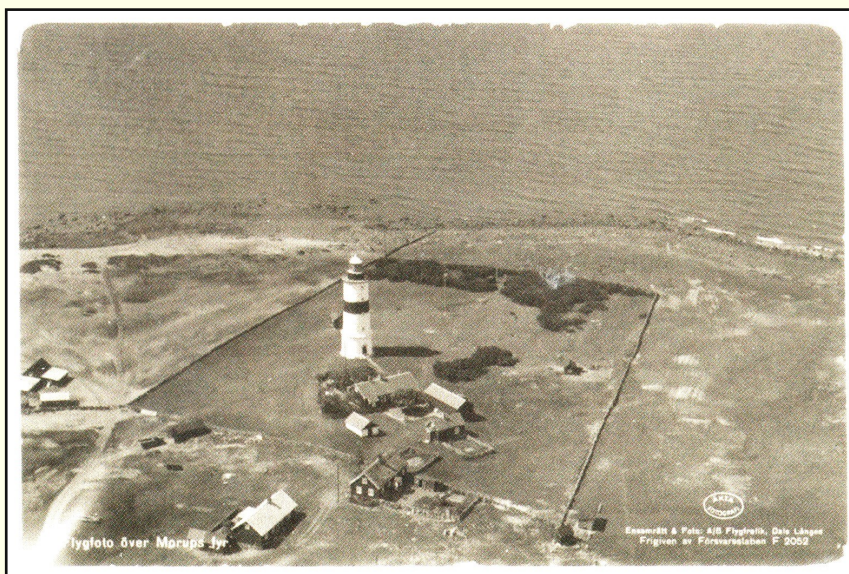
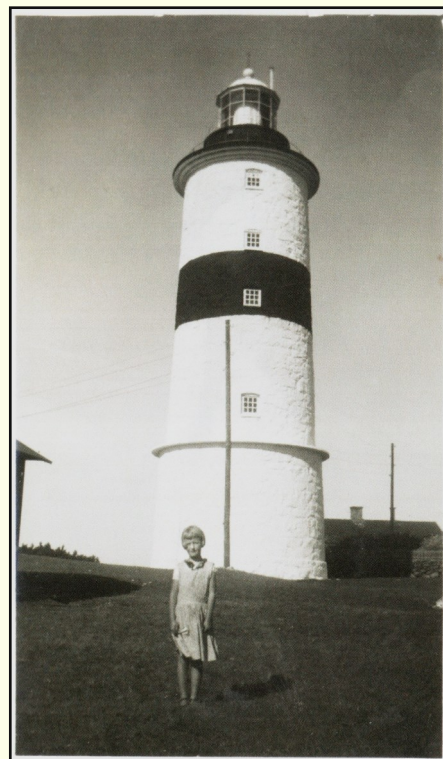
Ingrids familj får det så småningom bättre, och behövde inte längre sova i lakan, gjorda av hopsydd mjölpåsar från handlarn i Glommen, och kunde köpa majs till hönsen.

På sommaren släpptes ungdjur på allmänningen, och Ingrid fick passa en grind. Betalningen var 50 öre per vecka för två. 25 öre för en veckas passning i ur och skur! Ibland gömde hon sig i intilliggande rågåker.

Trots fattigdomen, fick familjen bygdens 9de vevtelefon. Ledning fanns ju till fyrbostället redan, som fick Glommen nr 1. Växeltelefonisten satt i "telegrafhuset" i Glommen, som finns kvar utefter vägen från handlarn ungefär halvvägs mot Långavekaskolan på vänster hand. Ett rött trähus med 1891 på gaveln. Där var bara 9 abonnenter. "Jag ska ringa upp, så kan ni pratas vid, sa tanten" när Ingrid vevade igång telefonen.

Ingrid fick ett rikt liv, med barn och barnbarn. Bor nu i Båstad, och planerar för sin 95de födelsedag!

Karl-Erik Karlsson i Brevik, har hjälpt mig med research. Han är Ingrids kusin

Per Mattsson

Fyren på Tången

I dagar och nätter
I dimma, i snö
När stormvågor skvätter
Vid vindstilla sjö

Vid solblänk i vågen
Vid ösregn från norr
Vid gulnande rågen
Ömsom våt, ömsom torr

I alla de skiften
den står där den står
Nyss tvättad från liften
klart bättre den mår

Numer vet man varthän
i vågornas brus
I yrkessjöfarten
behövs ej dess ljus

Ty tjänsten är ersatt
utav GPS
Men ej är den tänkt att
stå ensam och less

Nej, därför, tillsammans
med verket som styr
vi jobbar så att den mår
bra, våran fyr.

Tommy Björkman

Anders Wikström